

Fredsborg, Olof, målare (1728—95). F. vistades länge hos C. G. Tessin på Åkerö, där han utförde rumskorokationer, renoverade tavlor och med en serie akvareller illustrerade Tessins handskrivna fabler. (Se art. av S. Leijonhufvud jämte avbildningar i Ord och Bild 1906.) Efter Tessins död kom F. till Stockholm. Gustav III tog honom i sin tjänst, och från 1778 var han lärare vid Konstakademien. G-g N.

Fredsbyrå i Bern, se Fredsrörelsen.

Fredsdomare (eng. *justice of the peace*, fr. *jugé de paix*). I England är f:s ämbete gammalt. Redan 1360 förordnade en stadga, att konungen skulle i alla grevskap utse personer för fredens upprätthållande i st. f. de *conservators of the peace*, vilka tidigare valts av de fria jordägarna. Den eng. f:s kall är fortfarande i regel ett icke avlönat hedersämbete, vilket i allm. eftersträvas av orternas mest ansedda män. Dock har man på vissa håll, särskilt i de större städerna, funnit nödvändigt att giva f. avlöning. — F. utnämns för livstid av konungen; i praktiken tillhör bestämmelserna lorkanslern. Tidigare bildade f. medelpunkten i de till självstyrelsen (*selfgovernment*) hörande inrättningar och var utrustad med omfattande myndighet såväl på rättskipningsområde som på den egentliga förvaltningens område. Han utövade en vidsträckt polisuppsikt samt övervakade, att lag och ordning iakttoges på en mängd till näringar och förvaltning hörande områden. Genom lagstiftningen om självstyrelse (*local government act*) 1888 överflyttades största delen av f:s befogenhet i förvaltningsärenden till grevskapsrådet, *county council*, den kommunala självstyrelsens förnämsta organ, eller till distriktrådet, *district council* (se County och District). Däremot har f. fortfarande kvar en hel del av sina gamla domarbefogenheter. I vissa mindre betydande mål om polisförseelser, t. ex. om fylleri, dömer f. ensam. I egentliga brottmål utövas fredsdomarmyndigheten av flera domare gemensamt, samlade till *sessions of the peace*, bland vilka urskiljas flera olika slag, t. ex. *petty sessions* (mest för polisförseelser och förberedande förhör), *quarter sessions* och *general sessions* (i större distrikt för vad i summariskt avdömda mål och för avdömande i första instans av vissa brottmål). Grövre brottmål falla ej under f:s behörighet.

I Frankrike infördes fredsdomarämbetet först 1890. Ämbetet har ej här samma anseende som i England. Även franska f. utöva en viss polisverksamhet, men deras egentliga uppgift är att besörja rättskipningen i mindre saker, såväl tvistemål som brottmål (se därom Frankrike, sp. 980). Vid sidan av denna rättskipande verksamhet tillhör det f. att söka medla mellan tvistande parter, innan saken drages inför rätta. Befattningen är avlönad och beklädes ofta av underordnade tjänstemän, som lämnat sin förra befattning.

I de länder, vilka bildat sin lagstiftning

efter den franska, ss. *Belgien* och *Italien*, har fredsdomarinrättningen införts, ehuru i mer eller mindre ändrad form. I U. S. A. förekommer på vissa håll, efter engelskt mönster, en fredsdomarinstitution, som dock ej fått så stor betydelse som i England. I Afz. (H. T.-n.)

Fredsfurste (sp. *principe de la paz*), titel, som tillagts spanska statsmän, vilka gjort sig förtjänta om freden, särskilt M. Godoy.

Fredsfördrag, **Fredstraktat**, **Fredsslut**, det folkrättsliga avtal, varigenom ett krig mellan två eller flera stater ändas och de genom kriget avbrutna vänskapliga förbindelserna återställas. Ett f. ingås följaktligen mellan folkrättsliga subjekt, stater. Rättigheten att sluta f. tillkommer statens folkrättsligt erkända överhuvud. Huruvida inom särskilda stater denna statsöverhuvudets befogenhet är inskränkt genom särskilda författningsbestämmelser är en inre statsrättslig fråga. I äldre tider förekommo stundom fredsavtal även mellan enskilda menigheter inom de i krig invecklade staterna (jfr *Bondefred*); de betydde närmast en på menigheternas eget initiativ åstadkommen fridlysning el. neutralisering av ett visst område.

Från f. skiljer man den vapenvila och det formliga *stilleståndsfördrag*, som ofta föregå detta. Ett stilleståndsfördrag kan stundom till alla bestämmelser motsvara en definitivt fred men gäller dock alltid för begränsad tid, längre eller kortare, medan f. åsyftar att bli varaktigt och därför även fordom ibland betecknades som »evigt». — F. förberedes ofta genom intervention av intresserade neutrala makter, antingen i form av *bona officia*, som vid ännu pågående fiendeligheter bana väg för direkta underhandlingar, eller som formlig medling (*mediation*). Fredsunderhandlingar kunna leda till definitivt fredsfördrag eller ock till *fredspreliminärer*, vilka i bindande form fastslå den blivande fredens huvudbestämmelser men överlämna åt fortsatt underhandling att genomarbota alla med fredens återställande sammanhängande omständigheter och sammanfatta dessa i ett slutligt f. Detta senare skall alltså grunda sig på preliminärerna, då dylika förekommit, så att segren ej vid den avslutande underhandlingen bör kunna framställa några nya anspråk, den besegrade lika litet återkalla sina eftergifter. När flera makter deltagit i kriget, kan fredsmötet svälla ut till en stor freds-kongress el. freds-konferens. — När under ett allianskrig någon allierad tidigare än de övriga sluter fred, kallas den *separatfred*. De punkter, varom man vid fredsunderhandlingen enats, avvattas skriftligen och sammanföras i fördragsurkunden (*fredstraktaten* el. *fredsinstrumentet*), som undertecknas och beseglas av parternas ombud (samt av medlarna, där sådana förekommit), varefter överenskommelsen bekräftas (*ratificeras*) genom en av var och en av de kontraherande